

Międzynarodowy ProPollSoil

projekt

Puławy, 23 lutego 2026 r.

Instytut Ogrodnictwa - Państwowy Instytut Badawczy rozpoczął realizację międzynarodowego projektu ProPollSoil - Understanding and managing soil health impacts to protect soil-dependent pollinators finansowanego w ramach programu Horyzont Europa Misja Gleba. Projekt odpowiada na rosnące wyzwanie ochrony zapylaczy, ale robi to od strony, która bywa pomijana - od gleby - jej jakości, sposobu użytkowania i stresorów środowiskowych.

ProPollSoil to działanie o szerokim zasięgu: realizuje go 25 instytucji, działania badawcze i wdrożeniowe zaplanowano na 48 miesięcy. Projekt rozpoczął się 1 października 2025 r., a jego budżet wynosi 7,7 mln euro. Tak duża skala pozwala na prowadzenie badań porównawczych w różnych warunkach klimatycznych i glebowych oraz na tworzenie rozwiązań możliwych do zastosowania w wielu typach krajobrazu - od terenów intensywnie użytkowanych rolniczo po obszary bardziej naturalne.

W prace nad inicjatywą z ramienia naszej jednostki zaangażowani są pracownicy Zakładu Pszczelnictwa: dr Aleksandra Splitt (lider WP2) oraz dr inż. Jacek Jachuła, a także dr inż. Natalia Skubij wraz z zespołem technicznym z Zakładu Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych. Poza IO-PIB w polskiej części przedsięwzięcia uczestniczy również zespół z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Współpraca krajowa i międzynarodowa pozwoli łączyć wiedzę z zakresu gleboznawstwa, ekologii, biologii zapylaczy i praktyk użytkowania gleby.

Wiele dzikich zapylaczy spędza istotną część cyklu życiowego w glebie. To właśnie warunki glebowe decydują o tym, czy te zapylacze mogą bezpiecznie zakładać

gniazda, składać jaja i przetrwać niekorzystne okresy. Gleba to nie tylko „podłoże” – to środowisko życia, które wpływa równocześnie na owady, rośliny, procesy rozkładu materii organicznej i obieg składników pokarmowych w ekosystemach.

Nadrzędnym celem ProPollSoil jest zbadanie interakcji pomiędzy stanem gleby a kondycją zapylaczy od niej zależnych. Projekt obejmuje analizy m.in. roli takich czynników jak: struktura i skład gleby, pH, wilgotność, intensywność użytkowania, a także stresory środowiskowe – w tym zanieczyszczenia. Dzięki temu możliwe będzie lepsze zrozumienie mechanizmów stojących za spadkiem liczebności zapylaczy oraz określenie, które praktyki użytkowania gleby sprzyjają ich ochronie.

Trzonem projektu jest podejście oparte na analizie przypadków w 10 obszarach Europy, co umożliwi ocenę wpływu użytkowania gleby i zanieczyszczeń zarówno na samą glebę, jak i na zapylacze. Badania prowadzone będą w tzw. żywych laboratoriach m.in. w: Ujściu Mesty (Grecja), regionie Ile-de-France i Coteaux Gascons (Francja), Murcji (Hiszpania), w rejonie Hardangerfjord (Norwegia), w okolicach Mediolanu i Reggio Calabria (Włochy), na Półwyspie Mullet (Irlandia) oraz na Węgrzech (Discovery Agricultural On-Farm and Research). Taki dobór lokalizacji pozwoli sprawdzić, „co działa gdzie” i dlaczego – a to klucz do praktycznych rekomendacji.

ProPollSoil ma ambicję przejść od diagnozy do działania. Efektem działań mają być najlepsze praktyki użytkowania gleby, które będą jednocześnie sprzyjać jej żyzności i stabilności oraz wspierać przetrwanie zapylaczy. Inicjatywa zakłada również przygotowanie narzędzi ułatwiających wykorzystanie wyników: m.in. zestandaryzowanych protokołów, danych, komunikatów i materiałów promocyjnych, które mają być dostępne w formach przyjaznych dla różnych odbiorców (nauka, rolnictwo, administracja, edukacja).

Projekt zawiera również element nauki obywatelskiej. Ponieważ wiele gatunków dzikich pszczół gniazduje pod ziemią i wciąż jest zaskakująco słabo poznanych, każdy może pomóc w zbieraniu obserwacji terenowych. Wystarczy fotografować gniazda dzikich pszczół i udostępniać obserwacje w serwisie iNaturalist. To realne wsparcie dla naukowców i szybki sposób na to, by dane z terenu zostały włączone do analiz na rzecz lepszej ochrony zapylaczy.

Więcej informacji: strona projektu propollsoil.eu oraz kanał społecznościowy

ProPollSoil (<https://www.linkedin.com/showcase/propollsoil>).

*Projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Horyzont Europa. Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska UE ani EACEA.

[Ulotka](#)